

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 10. októbra 2013*

„Verejné zákazky — Smernica 2004/18/ES — Ekonomické a finančné postavenie — Technická a/alebo odborná spôsobilosť — Článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 — Možnosť hospodárskeho subjektu spoliehať sa na využitie kapacít iných subjektov — Článok 52 — Systém osvedčení — Verejné zákazky na práce — Vnútroštátna právna úprava stanovujúca povinnosť mať osvedčenie o kvalifikácii zodpovedajúce druhu a hodnote prác, ktoré sú predmetom zákazky — Zákaz predložiť osvedčenia viacerých subjektov, pokiaľ ide o práce rovnakého druhu“

Vo veci C-94/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Taliansko) z 15. decembra 2011 a doručený Súdnemu dvoru 20. februára 2012, ktorý súvisí s konaním:

Swm Costruzioni 2 SpA,

Mannocchi Luigino DI

proti

Provincia di Fermo,

za účasti:

Torelli Dottori SpA,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory T. von Danwitz, sudcovia A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby (spravodajca) a C. Vajda,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Swm Costruzioni 2 SpA a Mannocchi Luigino DI, v zastúpení: C. Famiglini, avvocato,

* Jazyk konania: taliančina.

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Európska komisia, v zastúpení: C. Zadra a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. februára 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 47 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. ES L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi na jednej strane podnikmi Swm Costruzioni 2 SpA (ďalej len „Swm“) a Mannocchi Luigino DI, ktoré medzi sebou vytvorili dočasné združenie podnikov (Raggruppamento Temporaneo di Imprese, ďalej len „RTI“), a na druhej strane Provincia di Fermo vo veci jej rozhodnutia vylúčiť uvedené RTI z verejného obstarávania zákaziek na práce.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa odôvodnenia 32 smernice 2004/18:

„S cieľom podporovať účasť malých a stredných podnikov na trhu verejného obstarávania sa odporúča zahrnúť ustanovenia o uzatváraní zmlúv so subdodávateľmi.“

- 4 Odôvodnenie 45 tejto smernice znie:

„Táto smernica umožňuje členským štátom zostaviť úradné zoznamy zhotoviteľov, dodávateľov alebo poskytovateľov služieb alebo systém certifikácie verejnými alebo súkromnými inštitúciami a upravuje účinky takéhoto zápisu alebo takejto certifikácie v zadávacom konaní v inom členskom štáte. Pokiaľ ide o úradné zoznamy schválených hospodárskych subjektov, je dôležité zohľadňovať judikatúru Súdneho dvora v prípadoch, keď sa hospodársky subjekt patriaci do skupiny odvoláva na ekonomickú, finančnú alebo technickú spôsobilosť iných spoločností v skupine na podporu svojej žiadosti o zápis. V takom prípade je na hospodárskom subjekte, aby preukázal, že tieto zdroje bude mať skutočne k dispozícii počas celého obdobia platnosti zápisu. Na účely takéhoto zápisu môže preto členský štát určiť úroveň požiadaviek, ktoré majú byť splnené, a najmä, ak sa subjekt odvoláva na finančnú situáciu inej spoločnosti v skupine, môže vyžadovať, aby bola táto spoločnosť považovaná za zodpovednú, v prípade potreby spoločne a nerozdielne.“

- 5 Článok 1 ods. 2 písm. b) a článok 1 ods. 8 prvý pododsek smernice 2004/18 obsahuje tieto definície:

„2. ...

- b) ‚Verejné zákazky na práce‘ sú verejné zákazky, ktorých predmetom je buď vykonanie prác, alebo vypracovanie projektovej dokumentácie a vykonanie prác súvisiacich s jednou z činností v zmysle prílohy I, alebo dielo, alebo realizácia diela akýmkoľvek spôsobom zodpovedajúcim požiadavkám

špecifikovaným verejným obstarávateľom. ‚Dielo‘ znamená výsledok stavebných prác alebo stavebnoinžinierskych prác ako celku, ktorý sám o sebe postačuje na to, aby plnil ekonomickú alebo technickú funkciu.

...

8. Výrazy ‚zhotoviteľ‘, ‚dodávateľ‘ a ‚poskytovateľ služieb‘ znamenajú akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu alebo verejný subjekt alebo skupinu takýchto osôb a/alebo inštitúcií, ktoré na trhu ponúkajú vykonanie prác a/alebo diela, výrobky alebo služby.“

6 Podľa článku 4 ods. 2 tejto smernice:

„Predložiť ponuky alebo sa prihlásiť ako záujemcovia sa môžu aj skupiny hospodárskych subjektov...“

7 Článok 25 prvý odsek uvedenej smernice stanovuje:

„V zadávacích podkladoch môže verejný obstarávateľ žiadať alebo členský štát môže od neho vyžadovať, aby od uchádzača žiadal, aby vo svojej ponuke uviedol, aký podiel zákazky má v úmysle zadať tretím osobám, ako aj navrhovaných subdodávateľov.“

8 Článok 44 rovnakej smernice stanovuje:

„1. Zákazky sa zadávajú... potom, keď verejní obstarávatelia overia spôsobilosť hospodárskych subjektov nevyľúčených podľa článkov 45 a 46 v súlade s kritériami ich ekonomickej a finančnej situácie, odborných a technických vedomostí alebo ich spôsobilosti, ktoré sú uvedené v článkoch 47 až 52...“

2. Verejní obstarávatelia môžu od záujemcov a uchádzačov vyžadovať, aby spĺňali minimálnu úroveň spôsobilosti podľa článkov 47 a 48.

Rozsah informácií uvedených v článkoch 47 a 48 a minimálne úrovne spôsobilosti, vyžadované pri určitej zákazke[,] musia súvisieť s predmetom zákazky a musia byť primerané tomuto predmetu.

...“

9 Článok 47 smernice 2004/18 s názvom „Ekonomická a finančná situácia“ znie:

„1. Ekonomickú a finančnú situáciu hospodárskeho subjektu možno spravidla preukázať jedným alebo viacerými z týchto spôsobov:

...

c) výkazom o celkovom obrate podniku a, ak to prichádza do úvahy, o obrate v oblasti, ktorej sa zákazka týka, najviac za posledné tri hospodárske roky, za ktoré má takéto výkazy k dispozícii, v závislosti od dátumu, keď bol podnik zriadený alebo kedy hospodársky subjekt začal obchodovať, pokiaľ sú informácie o takýchto obratoch k dispozícii.

2. Hospodársky subjekt môže, ak to prichádza do úvahy, a pri určitej zákazke, počítať s využitím kapacít iných subjektov bez ohľadu na právnu povahu vzťahov, ktoré s nimi má. V takom prípade musí verejnému obstarávateľovi preukázať, že bude mať potrebné zdroje k dispozícii, napríklad predložením prísľubu týchto subjektov v uvedenom zmysle.

3. Skupiny hospodárskych subjektov podľa článku 4 sa môžu spoliehať na využitie kapacít účastníkov skupiny alebo iných subjektov za rovnakých podmienok.

...“

10 Článok 48 tejto smernice s názvom „Technická a/alebo odborná spôsobilosť“ stanovuje:

1. Technická a/alebo odborná spôsobilosť hospodárskych subjektov sa posudzuje a preskúmava podľa odsekov 2 a 3.

2. Podľa povahy, množstva alebo dôležitosti, ako aj využitia prác, dodávok tovaru alebo služieb možno technickú spôsobilosť hospodárskych subjektov spravidla preukázať jedným alebo niekoľkými z týchto spôsobov:

a) i) zoznam prác vykonaných za posledných päť rokov, doplnený potvrdeniami o uspokojivom vykonaní najdôležitejších prác. Tieto potvrdenia musia obsahovať hodnotu, dátum a miesto vykonania prác a uvedie sa v nich, či boli práce vykonané... odborne a riadne dokončené. Ak to prichádza do úvahy, príslušný orgán predloží tieto potvrdenia priamo verejnému obstarávateľovi;

...

b) uvedením príslušných technikov alebo technických orgánov, bez ohľadu na to, či patria alebo nepatria do podniku hospodárskeho subjektu, najmä tých, ktorí sú zodpovední za kontrolu kvality a v prípade verejných zákaziek na práce tých, na ktorých sa môže zhotoviteľ obrátiť so žiadosťou o vykonanie práce;

...

h) uvedením nástrojov, strojového alebo technického vybavenia, ktoré má poskytovateľ služieb alebo zhotoviteľ k dispozícii na vykonanie zákazky;

...

3. Hospodársky subjekt sa môže, ak to prichádza do úvahy, a pri určitej zákazke, spoľahnúť na využitie spôsobilosti iných subjektov bez ohľadu na právnu povahu vzťahov, ktoré s nimi má. V takom prípade musí verejnému obstarávateľovi preukázať, že bude mať k dispozícii zdroje potrebné na vykonanie zákazky, napríklad predložením príslušného týchto subjektov, že potrebné zdroje dajú hospodárskemu subjektu k dispozícii.

4. Skupiny hospodárskych subjektov podľa článku 4 sa môžu spoliehať na využitie kapacít účastníkov skupiny alebo iných subjektov za rovnakých podmienok.

...“

11 Článok 52 smernice 2004/18 s názvom „Úradné zoznamy schválených hospodárskych subjektov a certifikácia orgánmi zriadenými podľa verejného práva alebo súkromného práva“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty môžu zaviesť buď úradné zoznamy schválených zhotoviteľov, dodávateľov alebo poskytovateľov služieb, alebo certifikáciu certifikačnými orgánmi, zriadenými podľa verejného alebo súkromného práva.

Členské štáty prispôbia podmienky pre zápis do týchto zoznamov a pre vydávanie certifikátov certifikačnými orgánmi ustanoveniam článku 45 ods. 1 a ods. 2 písm. a) až d) a g), článku 46, článku 47 ods. 1, 4 a 5, článku 48 ods. 1, 2, 5 a 6, článku 49 a prípadne aj článku 50.

Členské štáty ich prispôsobia aj článku 47 ods. 2 a článku 48 ods. 3, pokiaľ ide o žiadosti o zápis podané hospodárskymi subjektmi, ktoré patria do skupiny a ktoré uvádzajú, že ostatné spoločnosti v skupine im dajú k dispozícii zdroje. V takých prípadoch tieto subjekty musia preukázať orgánu, ktorý zostavuje úradný zoznam, že majú tieto zdroje k dispozícii počas doby platnosti certifikátu potvrdzujúceho ich zápis v úradnom zozname a že počas rovnakého obdobia budú tieto spoločnosti naďalej spĺňať požiadavky kvalitatívneho výberu stanovené v článkoch uvedených v druhom pododseku, na ktoré sa subjekty pri svojom zápise odvolávajú.“

Talianske právo

- 12 Podľa dekrétu prezidenta republiky č. 34 z 25. januára 2000 o zavedení systému kvalifikácií pre osoby vykonávajúce verejné zákazky v zmysle článku 8 zákona č. 109 z 11. februára 1994 v znení neskorších predpisov (decreto del Presidente della Repubblica n. 34 – Regolamento recante istituzione del sistema di qualificazione per gli esecutori di lavori pubblici, ai sensi dell'articolo 8 della legge 11 febbraio 1994, n. 109, e successive modificazioni, riadna príloha GURI č. 49 z 29. februára 2000), ktorý sa uplatňuje vo veci samej, verejné zákazky na práce s hodnotou prevyšujúcou 150 000 eur možno zadať iba podnikom, ktoré majú osvedčenie nazvané „SOA“.
- 13 Tieto osvedčenia zodpovedajú kvalifikačným kategóriám podľa povahy dotknutých prác, ako aj triedam, pričom tieto triedy určujú hodnotu zákazok, o ktoré sa možno uchádzať na základe osvedčení.
- 14 Uvedené osvedčenia sú vydávané certifikačnými orgánmi, società organismi di attestazione, ktorých úlohou je najmä osvedčovať, že každý podnik, ktorý má osvedčenie, spĺňa všetky kritériá všeobecnej, ekonomickej, finančnej, ako aj technickej a organizačnej povahy, ktoré sa považujú za nevyhnutné na plnenie verejných zákazok.
- 15 Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že ekonomické a finančné postavenie sa preukazuje najmä obratom, aký subjekt dosiahol z prác vo výške rovnajúcej sa alebo prevyšujúcej 100 % hodnoty kvalifikácií požadovaných v rôznych kategóriách. Pokiaľ ide o technickú spôsobilosť, pri každej z kategórií, na ktorú sa vzťahuje požiadavka kvalifikácie, sa okrem iného požaduje preukázanie na jednej strane uskutočnenia prác s hodnotou rovnajúcou sa alebo prevyšujúcou 90 % hodnoty požadovanej triedy a na druhej strane uskutočnenie jednej, dvoch alebo troch stavieb s hodnotou rovnajúcou sa alebo prevyšujúcou 40 % uvedenej hodnoty v prípade jednej stavby, 55 % v prípade dvoch stavieb alebo 65 % v prípade troch stavieb.
- 16 Článok 49 legislatívneho dekrétu č. 163 z 12. apríla 2006 o stanovení zákonníka verejných zákazok na práce, služby a dodávky tovaru na základe vykonania smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/ES e 2004/18/ES, riadna príloha GURI č. 100 z 2. mája 2006), v znení legislatívneho dekrétu č. 152 z 11. septembra 2008 (riadna príloha GURI č. 231 z 2. októbra 2008, ďalej len „legislatívny dekrét č. 163/2006“), stanovuje:

„1. Uchádzač, či už vystupuje samostatne alebo ako člen združenia alebo skupiny dodávateľov podľa článku 34, môže v rámci konkrétneho oznámenia o verejnom obstarávaní prác, dodávok tovaru alebo služieb splniť požiadavku na preukázanie spôsobilosti ekonomickej, finančnej, technickej alebo organizačnej povahy alebo získanie osvedčenia... SOA prostredníctvom využitia kapacít inej osoby alebo osvedčenia SOA inej osoby.

...

6. Čo sa týka prác, uchádzač sa môže v rámci jednej kvalifikačnej kategórie spoliehať na kapacitu iba jedného subdodávateľa. Súťažné podklady môžu povoliť využitie kapacity viacerých subdodávateľov, v závislosti od ceny zákazky alebo osobitosti plnení...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 17 Provincia di Fermo vyhlásila verejné obstarávanie na práce týkajúce sa modernizácie a rozšírenia cesty, ktorých odhadovaná hodnota prekračuje hranicu relevantnú na uplatňovanie smernice 2004/18, stanovenú v jej článku 7. V rámci tohto obstarávania sa od uchádzačov požadovalo preukázanie technickej a odbornej spôsobilosti predložením osvedčenia SOA zodpovedajúceho povaha a hodnote obstarávaných prác.
- 18 RTI, tvorené podnikmi Swm a Mannocchi Luigino DI, sa na uvedenom obstarávaní zúčastnilo prostredníctvom Swm. Na to, aby Swm splnil požiadavku týkajúcu sa triedy požadovaného osvedčenia SOA, predložil osvedčenia SOA od ďalších dvoch podnikov.
- 19 Rozhodnutím z 2. augusta 2011 bolo uvedené RTI vylúčené z verejného obstarávania vzhľadom na všeobecný zákaz spoliehania sa na využitie kapacít viacerých podnikov vo vzťahu k jednej kvalifikačnej kategórii, ktorý je stanovený v článku 49 ods. 6 legislatívneho dekrétu č. 163/2006.
- 20 Proti tomuto rozhodnutiu bola podaná žaloba na Tribunale amministrativo regionale per le Marche (regionálny správny súd pre Marche).
- 21 Uvádza určité rozhodnutia, ktoré v tejto oblasti vydala Consiglio di Stato (štátna rada). Consiglio di Stato podľa neho na jednej strane rozhodla, že uvedený zákaz sa nevzťahuje na podniky tvoriace RTI, ak je samotné toto združenie záujemcom alebo uchádzačom. Toto rozhodnutie podľa neho vychádza z *ratio legis* možnosti využiť kapacity tretích osôb, t. j. podporovať čo najširšiu účasť podnikov na verejnom obstarávaní. Na druhej strane Consiglio di Stato podľa neho tiež rozhodla, že uchádzač nemôže na dosiahnutie triedy požadovanej pre danú zákazku spojiť svoje osvedčenie SOA s osvedčením tretej osoby. Toto rozhodnutie podľa neho vychádzalo z cieľa právnej úpravy Únie v oblasti verejného obstarávania, podľa ktorého čo najširšia súťaž povedie tiež k najbezpečnejšiemu a čo možno najúčinnejšiemu plneniu verejných zákazok.
- 22 Za týchto okolností Tribunale amministrativo regionale per le Marche rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 47 ods. 2 [smernice 2004/18] vykladať v tak, že v zásade bráni [pravidlu] členského štátu, ako je [pravidlo uvedené v] člán[ku] 49 ods. 6 legislatívneho dekrétu 163/2006, ktorý s výnimkou osobitých prípadov zakazuje [hospodárskym subjektom zúčastňujúcim sa verejného obstarávania zákaziek na práce] využitie kapacít viac ako jedného subdodávateľa v rámci jednej kvalifikačnej kategórie [s výhradou, že] súťažné podklady môžu povoliť spoliehanie sa na využitie kapacít viacerých subdodávateľov vzhľadom na cenu zákazky alebo osobitosti požadovaných prác...?“

O prejudiciálnej otázke

- 23 Najskôr treba uviesť, že vnútroštátne ustanovenie uvedené v prejudiciálnej otázke sa vzťahuje tak na kritériá týkajúce sa ekonomického a finančného postavenia, ako aj na kritériá týkajúce sa technickej a organizačnej spôsobilosti. Článok 47 ods. 2 smernice 2004/18 ako jej jediné ustanovenie uvedené v prejudiciálnej otázke sa však týka len ekonomického a finančného postavenia hospodárskych subjektov zúčastňujúcich sa na verejnom obstarávaní, zatiaľ čo článok 48 tejto smernice týkajúci sa technickej a/alebo odbornej spôsobilosti týchto subjektov obsahuje odsek 3, ktorého obsah je v podstate zhodný z obsahom uvedeného článku 47 ods. 2.

- 24 Okolnosť, že po formálnej stránke položil vnútroštátny súd prejudiciálnu otázku s odkazom na určité ustanovenia práva Únie, však nebráni tomu, aby Súdny dvor tomuto súdu poskytol všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v texte svojich otázok odkázal alebo neodkázal (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. marca 2012, Nilas a i., C-248/11, bod 31, ako aj citovanú judikatúru).
- 25 Preto treba usudzovať, že vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či sa článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 smernice 2004/18 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu ustanoveniu, ako je to vo veci samej, ktoré vo všeobecnosti zakazuje hospodárskym subjektom zúčastňujúcim sa na verejnom obstarávaní zákaziek na práce spoliehať sa pri rovnakej kvalifikačnej kategórii na využitie kapacít viacerých podnikov.
- 26 Podľa článku 44 ods. 1 smernice 2004/18 verejnému obstarávateľovi prináleží, aby preveril spôsobilosť záujemcov alebo uchádzačov v súlade s kritériami stanovenými v článkoch 47 až 52 uvedenej smernice.
- 27 V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, že uvedený článok 47 vo svojom odseku 1 písm. c) stanovuje, že verejný obstarávateľ môže predovšetkým vyžadovať od záujemcov alebo uchádzačov, aby preukázali svoje ekonomické a finančné postavenie výkazom o celkovom obrate, ako aj o obrate v oblasti činnosti, ktorej sa zákazka týka, najviac za posledné tri hospodárske roky, pokiaľ sú k dispozícii. Na druhej strane samotný uvedený článok 48 vo svojom odseku 2 písm. a) pododseku i) stanovuje, že od hospodárskych subjektov možno žiadať preukázanie ich technickej spôsobilosti predložením zoznamu prác vykonaných za posledných päť rokov.
- 28 Podľa článku 44 ods. 2 prvého pododseku smernice 2004/18 verejní obstarávatelia môžu od záujemcov alebo uchádzačov vyžadovať, aby spĺňali minimálnu úroveň ekonomického a finančného postavenia, ako aj technickej a odbornej spôsobilosti podľa článkov 47 a 48 tejto smernice.
- 29 V tejto súvislosti tento verejný obstarávateľ musí zohľadniť právo, ktoré článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 smernice 2004/18 priznávajú každému hospodárskemu subjektu, spoliehať sa pri danej zákazke na využitie kapacít iných subjektov bez ohľadu na právnu povahu vzťahov, ktoré s nimi má, pokiaľ verejnému obstarávateľovi preukáže, že bude mať k dispozícii zdroje potrebné na plnenie tejto zákazky.
- 30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ako uviedol generálny advokát v bode 18 svojich návrhov, systematické použitie plurálu v týchto ustanoveniach naznačuje, že v zásade nezakazujú záujemcom alebo uchádzačom využiť kapacity viacerých tretích osôb na preukázanie splnenia minimálnej úrovne spôsobilosti. *A fortiori* uvedené ustanovenia nestanovujú záujemcom alebo uchádzačom nijaký principiálny zákaz využiť na splnenie kritérií stanovených verejným obstarávateľom okrem vlastných kapacít aj kapacity jednej alebo viacerých tretích osôb.
- 31 Viaceré ustanovenia smernice 2004/18 podporujú toto konštatovanie. Článok 48 ods. 2 písm. b) tejto smernice uvádza využitie technikov alebo technických orgánov bez ohľadu na to, či patria alebo nepatria do podniku dotknutého hospodárskeho subjektu, ak ich bude mať k dispozícii na plnenie zákazky. Rovnako písmeno h) uvedeného odseku 2 uvádza nástroje, strojové a technické vybavenie, ktoré bude mať zhotoviteľ k dispozícii na plnenie zákazky, pričom nijako neobmedzuje počet subjektov poskytujúcich tieto prostriedky. V rovnakom zmysle článok 4 ods. 2 tejto smernice povoľuje skupinám hospodárskych subjektov zúčastňovať sa na verejných obstarávaníach, pričom nestanovuje obmedzenie, pokiaľ ide o kumulovanie kapacít, rovnako ako článok 25 uvedenej smernice predpokladá využitie subdodávateľov a v tejto súvislosti neobmedzuje ich počet.

- 32 Súdny dvor napokon výslovne uviedol možnosť hospodárskeho subjektu využiť na plnenie zákazky popri svojich vlastných prostriedkoch prípadne aj prostriedky, ktoré patria jednému alebo viacerým iným subjektom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. decembra 1999, *Holst Italia*, C-176/98, Zb. s. I-8607, body 26 a 27, ako aj z 18. marca 2004, *Siemens a ARGE Telekom*, C-314/01, Zb. s. I-2549, bod 43).
- 33 Treba teda usudzovať, že smernica 2004/18 umožňuje spájanie kapacít viacerých hospodárskych subjektov s cieľom splnenia požiadaviek minimálnej spôsobilosti vyžadovanej verejným obstarávateľom, ak sa mu preukáže, že záujemca alebo uchádzač, ktorý sa odvoláva na kapacity jedného alebo viacerých iných subjektov, bude mať skutočne k dispozícii prostriedky týchto subjektov potrebné na plnenie zákazky.
- 34 Takýto výklad je v súlade s cieľom otvoriť verejné obstarávanie čo možno najväčšej hospodárskej súťaži, ktorý v tejto oblasti sleduje smernica nielen v prospech hospodárskych subjektov, ale tiež verejných obstarávateľov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2009, *CoNISMa*, C-305/08, Zb. s. I-12129, bod 37 a citovanú judikatúru). Navyše, ako uviedol generálny advokát v bodoch 33 a 37 svojich návrhov, môže tiež uľahčiť prístup malých a stredných podnikov k verejným zákazkám, čo je takisto cieľom smernice 2004/18, ako uvádza jej odôvodnenie 32.
- 35 Nepochybne nemožno vylúčiť, že existujú práce vyznačujúce sa osobitosťami, ktoré vyžadujú určitú spôsobilosť, ktorú nemožno získať spojením menších kapacít viacerých subjektov. V takom prípade môže verejný obstarávateľ dôvodne vyžadovať, aby bola minimálna úroveň dotknutej spôsobilosti dosiahnutá jediným hospodárskym subjektom alebo prípadne využitím obmedzeného počtu hospodárskych subjektov, v súlade s článkom 44 ods. 2 druhým pododsekom smernice 2004/18, pokiaľ táto požiadavka súvisí s predmetom dotknutej zákazky a je vo vzťahu k nemu proporcionálna.
- 36 Takýto prípad však predstavuje výnimočnú situáciu, pričom smernica 2004/18 bráni tomu, aby bola takáto požiadavka povýšená vnútroštátnym právom na úroveň všeobecného pravidla tak, ako to robí ustanovenie, akým je článok 49 ods. 6 legislatívneho dekrétu č. 163/2006.
- 37 Okolnosť, že v prejednávanej veci je posúdenie úrovne spôsobilosti hospodárskeho subjektu, pokiaľ ide o hodnotu verejných zákazok na práce, ktoré sú pre tento subjekt prístupné, vopred určené všeobecným spôsobom v rámci vnútroštátneho systému osvedčení alebo zápisov do zoznamov, je v tejto súvislosti nepodstatná. Možnosť stanovenia takéhoto systému, ktorú členským štátom priznáva článok 52 smernice 2004/18, totiž členské štáty môžu uplatňovať len v súlade s ostatnými ustanoveniami tejto smernice, najmä v súlade s jej článkom 44 ods. 2, článkom 47 ods. 2 a článkom 48 ods. 3.
- 38 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 smernice 2004/18 v spojení s článkom 44 ods. 2 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu ustanoveniu, ako je to vo veci samej, ktoré vo všeobecnosti zakazuje hospodárskym subjektom zúčastňujúcim sa na verejnom obstarávaní zákaziek na práce spoliehať sa pri rovnakej kvalifikačnej kategórii na využitie kapacít viacerých podnikov.

O trovách

- 39 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby v spojení s článkom 44 ods. 2 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu ustanoveniu, ako je to vo veci samej, ktoré vo všeobecnosti zakazuje hospodárskym subjektom zúčastňujúcim sa na verejnom obstarávaní zákaziek na práce spoliehať sa pri rovnakej kvalifikačnej kategórii na využitie kapacít viacerých podnikov.

Podpisy